

МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ РЕСПІРАТОРНИХ ПОРУШЕННЯХ

ПРОГРАМА
дисципліни

підвищення кваліфікації циклу тематичного удосконалення
галузь знань: **Охорона здоров'я та соціальне забезпечення**
спеціальності: **I7 Терапія та реабілітація**

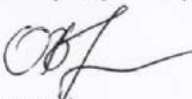
Львів 2026

Навчальна програма з підвищення кваліфікації фізичних терапевтів циклу тематичного удосконалення «Фізична терапія при респіраторних порушеннях» для слухачів- підвищення кваліфікації циклу тематичного удосконалення, спеціальності І7 Терапія та реабілітація у сфері післядипломної освіти.

Розробник: доцент, к.фіз.вих.Івасик Н.О.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри Терапії та реабілітації

Протокол від . " 24 березня 2026 року № 12
Завідувач кафедри Терапії та реабілітації

(підпис)

(Гузій О.В.)
(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету післядипломної та заочної освіти

Протокол від. " 01 " квітня 2026 року № 4

Голова

(Худоба В.В.)

© 01.04, 2026 рік

1. Пояснювальна записка

Навчальна програма циклу тематичного удосконалення «Фізична терапія при респіраторних порушеннях» розроблена відповідно до вимог чинного законодавства України у сфері охорони здоров'я, соціального забезпечення та післядипломної освіти і спрямована на підвищення рівня професійної компетентності фізичних терапевтів у наданні реабілітаційної допомоги пацієнтам із порушеннями функцій дихальної системи.

Програма враховує сучасні науково обґрунтовані підходи до фізичної терапії, принципи доказової медицини, міждисциплінарної взаємодії та безпеки пацієнтів.

2. Нормативно-правове забезпечення

Програму розроблено з урахуванням вимог:

- Закону України «Про освіту»
- Закону України «Про вищу освіту»
- Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»
- Постанови КМУ № 302 від 28.03.2018
- Наказу МОЗ України № 446 від 22.02.2019
- Наказу МОЗ України № 1348 від 29.07.2021
- Стандарту вищої освіти за спеціальністю І7 «Терапія та реабілітація»
- Національного класифікатора професій
- Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ)

3. Загальна характеристика циклу

Вид навчання: післядипломна освіта

Тип циклу: тематичне удосконалення

Категорія слухачів: Фізичні терапевти/ фахівці які можуть займати посаду фізичного терапевта, які мають вищу освіту за спеціальністю:

- «Фізичне виховання і спорт» за спеціальністю «Фізична реабілітація» (До 01 січня 1995 року за спеціальністю «Фізична культура»), або
  - «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» за спеціальністю «Фізична реабілітація», або
  - «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Фізична реабілітація», або
  - «Фізична терапія, ерготерапія», (без зазначення спеціалізації у дипломі), або
  - «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Терапія та реабілітація» («Фізична терапія, ерготерапія»), спеціалізація за дипломом «Фізична терапія», або
  - «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», за спеціальністю «Терапія та реабілітація (за спеціалізаціями)», спеціалізація за дипломом «Фізична терапія», або
- викладачі освітніх програм з Фізичної терапії, або

- особи зацікавлені в здобутті професійних знань та навичок з питань фізичної терапії

Спеціальність: І7 «Терапія та реабілітація»

Форма навчання: змішана / очно-дистанційна

Тривалість: 75 годин (2 тижні)

Обсяг кредитів ЄКТС: 2,5 кредити

4. Мета циклу

Метою циклу є удосконалення та оновлення професійних знань, умінь і практичних навичок фізичних терапевтів з питань фізичної терапії при респіраторних порушеннях з метою підвищення якості реабілітаційної допомоги населенню.

5. Основні завдання циклу

- поглиблення знань з анатомії, фізіології та патофізіології дихальної системи;
- формування системного підходу до оцінювання функціонального стану пацієнтів із респіраторними порушеннями;
- засвоєння сучасних методів і засобів фізичної терапії;
- удосконалення навичок планування та реалізації індивідуальних програм реабілітації;
- застосування принципів міждисциплінарної взаємодії;
- розвиток клінічного мислення та навичок аналізу ефективності втручань;
- дотримання принципів біоетики, деонтології та доказової практики.

6. Компетентності, що набуваються

ЗК.01 Здатність планувати та управляти часом.

ЗК.02 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК.03 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК.04 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК.06 Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК.07 Здатність працювати автономно

Професійні компетентності спеціальності (СК)

СК 1 Здатність професійно мислити, диференціювати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної сфер, визначати обмеження рухових та поєднаних з ними функцій, активності та участі пацієнта за біопсихосоціальною моделлю, обмеження життєдіяльності.

СК 2 Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СК 3 Здатність безпечно та ефективно обстежувати та оцінювати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп з обмеженнями повсякденного функціонування, із складною прогресуючою та мультисистемною патологією,

визначати фізичний розвиток та фізичний стан для прийняття науково-обґрунтованих клінічних рішень.

СК 4 Здатність враховувати потреби пацієнта/клієнта, прогнозувати результати фізичної терапії, встановлювати пацієнтоорієнтовані довгострокові та короткострокові цілі, формулювати завдання, розробляти, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СК 5 Здатність безпечно та ефективно проводити втручання на основі принципів доказово-інформованої практики, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи, забезпечувати їх відповідність цілям фізичної терапії, функціональним можливостям та динаміці стану пацієнта/клієнта.

СК 6 Здатність провадити професійну діяльність в реабілітаційних закладах, відділеннях, підрозділах, а також у територіальних громадах, у складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди або самостійно, співпрацюючи з іншими працівниками охорони здоров'я та зацікавленими особами.

СК 7 Здатність планувати, контролювати терапевтичне заняття, хід виконання програми фізичної терапії, аналізувати та інтерпретувати результати втручання, вносити корективи до розробленої програми чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану, маршруту пацієнта.

СК 8 Здатність ефективно здійснювати професійну комунікацію, зокрема вести документацію різних аспектів фізичної терапії згідно вимог чинного законодавства, надавати підзвітні послуги.

СК 10 Здатність здійснювати рефлексивну професійну діяльність, самоаналіз та безперервний професійний розвиток.

7. Програмні результати навчання

ПРН 01 Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

ПРН 03 Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.

ПРН 04 Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

ПРН 05 Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення потреб, порушень функції, активності та участі.

ПРН 06 Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, зокрема при складній, прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний валідний інформативний інструментарій.

ПРН 07 Демонструвати здатність до пацієнтоорієнтованої практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команда.

ПРН 08 Ефективно комунікувати з пацієнтом/клієнтом, встановлювати прямий та зворотній зв'язок для створення та підтримки терапевтичного альянсу.

ПРН 09 Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних вікових та нозологічних груп, при складній прогресуючій та мультисистемній патології.

ПРН 10 Визначати наявні ресурси фізичної терапії, встановлювати мету, цілі та завдання втручання.

ПРН 11 Створювати програму фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різного віку, зокрема зі складними патологічними процесами та порушеннями окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

ПРН 12 Реалізовувати програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану, відповідно до наявних ресурсів.

ПРН 13 Контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів в межах програми фізичної терапії та окремих занять.

ПРН 14 Коректувати перебіг виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів та динаміки стану пацієнта.

ПРН 15 Визначати межі професійної діяльності та їх дотримуватися, провадити практичну діяльність автономно, бути відповідальним за її наслідки перед суспільством та іншим фахівцями.

ПРН 18 Ефективно використовувати наявні та залучати додаткові ресурси і технології для забезпечення якості послуг.

ПРН 20 Планувати та здійснювати особистий професійний розвиток, сприяти професійному розвитку колег.

8. Навчально-тематичний план (75 год)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Контент фізичної терапії при -респіраторних захворюваннях				
Тема 1. Наукове обґрунтування фізичної терапії при респіраторних захворюваннях. Складова ФТ при порушенні діяльності ДС.	9	2	2	5
Тема 2. Фактори впливу/корекції під час добору засобів фізичної терапії при кардіо-респіраторних захворюваннях	9	2	2	5
<i>Разом – зм. Модуль 1</i>	18	4	4	10
Змістовий модуль 2. Фізична терапія при кардіо-респіраторних захворюваннях				
Тема 3. Оцінювання пацієнтів із респіраторними порушеннями	16	2	4	10
Тема 4. Реабілітаційні втручання та методики їх застосування при респіраторних захворюваннях	16	2	4	10
Тема 5 Складання програм з фізичної терапії при кардіо-респіраторних захворюваннях	21	2	4	15
<i>Разом – зм. Модуль 2</i>	53	6	12	35
Підсумковий контроль	4		4	
<i>Усього</i>	75	10	20	45

9. Зміст навчальних розділів

Змістовий модуль 1. Контент фізичної терапії при респіраторних захворюваннях

Тема 1. Наукове обґрунтування фізичної терапії при респіраторних захворюваннях. Складова ФТ при порушенні діяльності ДС. Основа доказів для респіраторної реабілітації. Порівняльна характеристика показань до застосування фізичної терапії як складової частини пульмонологічної реабілітації при бронхолегеневих захворюваннях. Складова клінічної діяльності фізичного терапевта. Місце респіраторної фізичної терапії у мультидисциплінарній команді.

Тема 2. Фактори впливу/корекції під час добору засобів фізичної терапії при кардіо-респіраторних захворюваннях. Чинники, що визначають характер і спрямованість заходів фізичної терапії осіб з респіраторними захворюваннями (Основні синдроми при захворюваннях ДС Кашель як лімітувальний симптом під час добору засобів фізичної реабілітації в осіб з бронхолегеневими захворюваннями. Задишка як фактор впливу/корекції під час добору засобів фізичної реабілітації в осіб з бронхолегеневими захворюваннями. Оцінка пацієнта в пульмонологічній реабілітації.

Змістовий модуль 2. Фізична терапія при респіраторних захворюваннях

Тема 3. Оцінювання пацієнтів із респіраторними порушеннями

Медична історія хвороби, принципи фізичного обстеження: анамнез, огляд, пальпація, перкусія, аускультація. Функціональні тести та проби (Оцінювання толерантності до фізичного навантаження. Шкали оцінювання задишки та втоми). Формулювання реабілітаційного діагнозу з використанням МКФ. Визначення реабілітаційного потенціалу пацієнта.

Тема 4. Реабілітаційні втручання та методики їх застосування при респіраторних захворюваннях. Терапевтичні вправи (спеціальні вправи, ЗРВ); Аеробні та силові фізичні навантаження. Маніпуляційні втручання; Положення поступального дренажу; Положення для покращення вентиляції; Водні процедури; Масаж; Природні чинники.

Тема 5. Складання програм з фізичної терапії при респіраторних захворюваннях. Мета, цілі ФТ. Покази та протипокази до занять з ФТ. Підбір засобів ФТ. Визначення дозування. Особливості фізичної терапії в різних вікових групах

10. Форми та методи навчання

- лекції;
- практичні заняття;
- клінічні розбори;
- тренінги;
- самостійна робота слухачів.

11. Форми контролю та оцінювання

- поточний контроль знань;
- підсумковий контроль (іспит).

12. Документ про підвищення кваліфікації

Після успішного завершення циклу слухачам видається посвідчення про підвищення кваліфікації встановленого зразка.